

MASARYKOVA
UNIVERZITA

Sebehodnoticí zpráva Masarykovy univerzity

Oblast vzdělávání

Neučitelská pedagogika

Prosinec 2017

Masarykova univerzita

Žerotínovo nám. 617/9, 601 77 Brno, Česká republika
www.muni.cz

Obsah

1. Povaha, rozsah a struktura vzdělávací činnosti	3
2. Tvůrčí činnosti	13
3. Personální zajištění výuky, tvůrčí činnosti a souvisejících činností	24
4. Mezinárodní působení	26
5. Spolupráce s praxí	28
6. Shrnutí	30

Uvedené údaje jsou platné k datu odeslání žádosti o institucionální akreditaci, není-li v textu uvedeno jinak.

1. POVAHA, ROZSAH A STRUKTURA VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

B I. 1. Povaha, rozsah a struktura vzdělávací činnosti uskutečňované vysokou školou v dané oblasti vzdělávání odpovídá popisu této oblasti vzdělávání uvedenému v nařízení vlády o oblastech vzdělávání ve vysokém školství, vydaném podle § 44a odst. 3 zákona o vysokých školách.

Shrnutí sebehodnocení:

Na počátku 21. století – v době prohloubené globalizace – nabývá oblast Neučitelské pedagogiky na svém plném významu. Stává se hlavním médiem procesů zvládnání současné sociální a politické situace pedagogickými prostředky – inkluzí, interkulturní výchovou, výchovou ke kultuře uznání jinakosti, osobnostním rozvojem atd.

Vzdělávací činnost v oblasti Neučitelská pedagogika dlouhodobě pokrývá všechny základní tematické okruhy, profily absolventů stávajících studijních programů a oborů jsou zcela v souladu s rámcovým profilem absolventů pro danou oblast. V návaznosti na uskutečňované doktorské programy jsou v oblasti Neučitelské pedagogiky na Masarykově univerzitě akreditovány rovněž příslušné obory habilitačního a profesorského řízení v oborech Pedagogika a Speciální pedagogika na Pedagogické fakultě a Pedagogika na Filozofické fakultě MU.

Pracoviště Masarykovy univerzity spadající pod vzdělávací oblast Neučitelská pedagogika se podílela na přípravě Dlouhodobého záměru MU na léta 2016–2020 i dlouhodobých záměrů příslušných fakult. Podílela se především na univerzitních strategických prioritách 7 (Vnitřní kultura založená na sdílených hodnotách) a 8 (Inspirace a zodpovědnost ke společnosti).

Ze strany někdejší Akreditační komise nebyla v souvislosti s kvalitou vzdělávání v oblasti Neučitelská pedagogika v posledních 5 letech formulována žádná závažná negativní stanoviska.

Výsledek sebehodnocení:

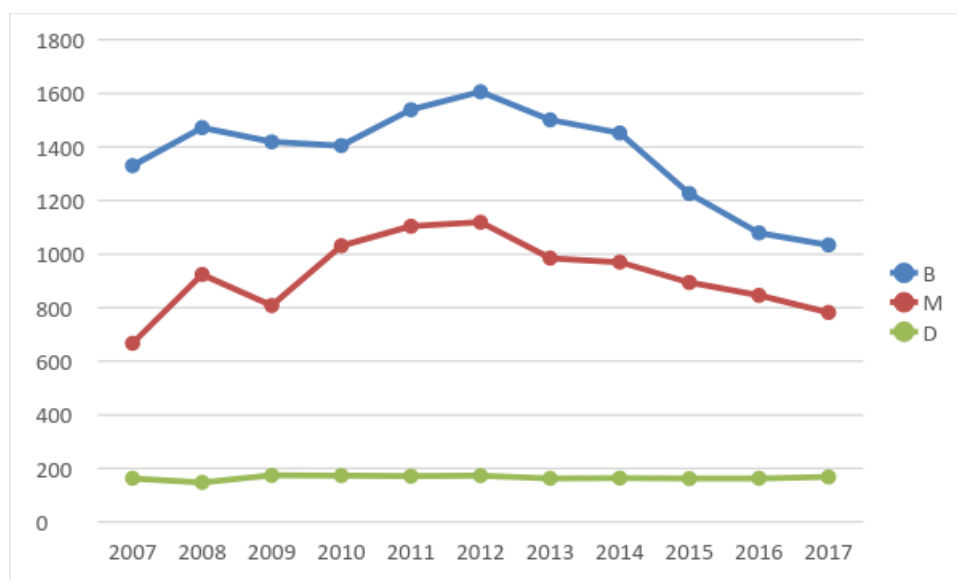
Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

1.1 Rozsah vzdělávací činnosti v univerzitním kontextu

Na Masarykově univerzitě zajišťují oblast Neučitelské pedagogiky dvě fakulty – Pedagogická (dále PdF) a Filozofická (dále FF). Studium nečitelské oblasti je strukturováno do studijních programů Pedagogika, Specializace v pedagogice, Speciální pedagogika, Vychovatelství. V rámci této struktury studijních programů je akreditováno 8 bakalářských (6 na PdF, 2 na FF), 8 navazujících magisterských (5 na PdF, 3 na FF) a 5 doktorských studijních oborů (3 na PdF, 2 na FF). Velká část oborů byla nedávno nově akreditována (plošná reakreditace proběhla úspěšně např. na PdF a od září 2017 nabíhají první ročníky nově akreditovaných programů).

Graf 1: Počet aktivních studií v oblasti Neučitelská pedagogika na MU (2007–2017)

Údaje vždy ke 4. 4. příslušného kalendářního roku.

1.2 Struktura vzdělávací činnosti

Na PdF i FF se daří komplexně rozvíjet oblast Neučitelské pedagogiky, o čemž svědčí i pokrytí jednotlivými stupni studia (bakalářský, navazující magisterský a doktorský). Pod oblast Neučitelské pedagogiky spadá pět bakalářských studijních programů a jejich rozdělení do osmi studijních oborů, které pokrývají celé spektrum oblasti Neučitelské pedagogiky. V rámci navazujícího magisterského studia jsou nabízeny tři studijní programy, které jsou členěny na osm studijních oborů. Doktorské studijní programy jsou vrcholem struktury jednotlivých studijních oborů. Pod Neučitelskou pedagogiku spadají tři doktorské studijní programy a pět studijních oborů. Mimo jiné sem spadá i obor Pedagogika na doktorském stupni (PdF i FF, kód oboru 7501V008), kterým je možno navázat na neučitelská studia (např. obor Pedagogika na FF v bakalářském i magisterském stupni), ale i na učitelská studia. Úspěšnost oblasti je také zřejmá z relativně vysokého počtu uchazečů, kteří se do studijních programů a oborů hlásí. O tom svědčí počet přihlášek registrovaných v období 2011/2012 – 2016/2017 k přijímacím zkouškám (19442 v bakalářských programech, 7455 v navazujících magisterských programech a 284 v doktorských programech) a počet přijatých a zapsaných ve stejném časovém horizontu (7870 do bakalářských programů, 4484 do navazujících magisterských programů a 824 do doktorských programů).

Tabulka 1: Aktuální přehled studijních programů a oborů akreditovaných v oblasti Neučitelská pedagogika

	Bc.	NMgr.	Ph.D.
Počet studijních programů	5	3	3
Počet studijních oborů	8	8	5
Počet studijních oborů uskutečňovaných déle než 10 let	6	6	2
Počet studií	7870	4484	824

Aktuální počet studijních programů: 11
 Aktuální počet studijních oborů: 21
 Z toho uskutečňovaných déle než 10 let: 14

V bakalářském studijním programu *Pedagogika* (FF) jsou pro jednooborové studium akreditovány následující obory:

	Akreditace do	Uskutečňováno déle než 10 let
Sociální pedagogika a poradenství	31. 8. 2019	ano
Pedagogika	31. 8. 2019	ano

V bakalářském studijním programu *Specializace v pedagogice* (PdF) jsou pro jednooborové studium akreditovány následující obory:

	Akreditace do	Uskutečňováno déle než 10 let
Sociálně pedagogické asistentství	31. 8. 2019	ne

V bakalářském studijním programu *Pedagogika* (PdF) jsou pro jednooborové studium akreditovány následující obory:

	Akreditace do	Uskutečňováno déle než 10 let
Sociální pedagogika	31. 12. 2022	ano
Sociální pedagogika a volný čas	31. 12. 2022	ano

Poznámka: V podkladových materiálech je vypsán i nově akreditovaný obor Sociální pedagogika (dvouoborové studium) vyučované s obory Environmentální studia a Sociální práce, výuka začíná v podzimním semestru 2017.

V bakalářském studijním programu *Speciální pedagogika* (PdF) jsou pro jednooborové studium akreditovány následující obory:

	Akreditace do	Uskutečňováno déle než 10 let
Speciální pedagogika	31. 12. 2022	ano
Speciální pedagogika - komunikační techniky	31. 12. 2022	ano

V bakalářském studijním programu *Vychovatelství* (PdF) jsou pro jednooborové studium akreditovány následující obory:

	Akreditace do	Uskutečňováno déle než 10 let
Vychovatelství	31. 12. 2022	ne

V magisterském studijním programu *Pedagogika* (FF) jsou pro jednooborové studium akreditovány následující obory:

	Akreditace do	Uskutečňováno déle než 10 let
Sociální pedagogika a poradenství	31. 7. 2023	ano
Andragogika	31. 8. 2019	ne
Pedagogika	31. 7. 2023	ano

V magisterském studijním programu *Pedagogika* (PdF) jsou pro jednooborové studium akreditovány následující obory:

	Akreditace do	Uskutečňováno déle než 10 let
Sociální pedagogika	31. 12. 2022	ano
Sociální pedagogika a volný čas	31. 12. 2022	ano

V magisterském studijním programu *Speciální pedagogika* (PdF) jsou pro jednooborové studium akreditovány následující obory:

	Akreditace do	Uskutečňováno déle než 10 let
Speciální pedagogika	31. 12. 2022	ano
Speciální pedagogika - komunikační techniky	31. 12. 2022	ne
Speciální andragogika	31. 8. 2022	ne

V doktorském studijním programu *Pedagogika* (FF, čtyřletý) jsou akreditovány následující obory:

	Akreditace do	Uskutečňováno déle než 10 let
Andragogika	31. 12. 2024	ne
Pedagogika	31. 12. 2024	ano

V doktorském studijním programu *Pedagogika* (PdF, čtyřletý) jsou akreditovány následující obory:

	Akreditace do	Uskutečňováno déle než 10 let
Sociální pedagogika	31. 12. 2024	ne
Pedagogika	31. 12. 2019	ano

Poznámka k oboru Pedagogika: Od roku 2002 do 31. 12. 2019 je platná akreditace tříletého doktorského studijního programu Speciální pedagogika.

V doktorském studijním programu *Speciální pedagogika* (PdF, čtyřletý) jsou akreditovány následující obory:

	Akreditace do	Uskutečňováno déle než 10 let
Speciální pedagogika	1. 11. 2023	ne

Poznámka: Od roku 2002 do 31. 12. 2019 je platná akreditace 3letého doktorského studijního programu Speciální pedagogika.

1.3 Povaha vzdělávací činnosti

Tematické okruhy oblasti Neučitelské pedagogiky odpovídají okruhům daným nařízením vlády 275/2016 Sb.: pedagogika, andragogika, sociální pedagogika, speciální pedagogika. Tyto okruhy jsou ale významně orientovány k neučitelským obsahům. Zdůrazňují se v nich informace a dovednosti z pedagogiky volného času a pedagogiky práce s dospělými, je podpořen osobnostní rozvoj prostřednictvím zážitkových a dramatických technik, studenti se soustředí na zhodnocení zdravotního a sociálního oslabení a na znalost prostředků jejich vyrovnání. V okruzích je vedle psychologických pilířů, které zajišťují schopnost základní pedagogické diagnostiky, také pilíř sociálních aspektů. Protože se jedná o oblast, v níž je nutné podpořit výzkum daných prostředí a problémů, a zároveň

protože na všechny programy mají návaznost doktorská studia, je součástí vzdělávacích plánů znalost základní palety metodologických nástrojů a je rozvíjena dovednost jejich využití v rámci klauzurních prací. Výzkum je zaměřen nejen na excelenci (doktorská studia), ale zároveň je brán jako jeden ze způsobů přemostění teoretické základny oboru směrem k jeho působení v reálných situacích.

Vědomosti, dovednosti a postoje získané během studia bakalářských programů jsou základem kompetencí pro vykonávání profese asistenta pedagoga ve škole hlavního vzdělávacího proudu, ve škole pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a v základní škole speciální a rovněž jsou základem kompetencí pro vykonávání profese vychovatele v mimoškolních zařízeních (nizkoprahová zařízení, střediska volného času, dětské domovy, zařízení sociálních služeb, věznice apod.). Absolventi navazujících magisterských programů získají hlubší ukotvení teoretických základů a adekvátní kompetence k činnostem v oblasti Neučitelství pedagogiky ve školských i mimoškolních zařízeních, která provádějí pedagogicko-psychologické poradenské služby. Cílem doktorského studia je vědecká příprava v oboru pedagogika, jeho absolventi jsou připraveni k samostatné a vysoce odborné vědecko-výzkumné činnosti v oboru.

Profil absolventa je koncipován tak, že profily absolventů uskutečňované v rámci jednotlivých studijních programů kopírují a přesahují příslušnou část rámcového profilu absolventa, a to následujícím způsobem: „s ohledem na typ studijního programu se absolvent uplatní například v akademické sféře a v dalších institucích zabývajících se vědou, výzkumem, vývojem a inovacemi, v oblasti personalistiky a řízení lidských zdrojů, ve školství, ve zdravotnictví, jako asistent psychologa, jako psycholog“ (nařízení vlády č. 275/2016 Sb., s. 37–38). Přesah je dán charakterem konkrétního studijního programu/oboru. Například ve studijním oboru Andragogika (FF) se přirozeně klade důraz na dobrou znalost specifik práce s dospělými a staršími osobami včetně dobré znalosti jejich možných zdravotních a sociálních oslabení či specifik jejich aktivizace a jejich pedagogického vedení. V rámci oboru Speciální pedagogika (PdF) je profil rozšířen o podrobné znalosti pozadí zdravotních a dalších typů oslabení a specifických způsobech jejich kompenzací, včetně obeznámeností s kompenzačními postupy a příslušnými pomůckami. Dále například v oboru Sociální pedagogika (PdF) je kladen důraz na osobnostní rozvoj prostřednictvím sebezkušenostních, zážitkových a dramatických technik, tato znalost pak vede studenty k reálnějšímu navozování vztahu mezi nimi jako profesionály a jejich klienty.

Tabulka 2: Přehled oborů a jejich pokrytí tematickými okruhy

		Pedagogika	Andragogika	Sociální pedagogika	Speciální pedagogika
Bc.	Sociální pedagogika	x	x	x	x
	Vychovatelství	x		x	x
	Sociální pedagogika (komb.)	x	x	x	x
	Sociální pedagogika a poradenství	x	x	x	
	Sociálně pedagogické asistentství	x			
	Sociální pedagogika a volný čas	x	x	x	x
	Speciální pedagogika - komunikační techniky	x	x		x
	Speciální pedagogika	x	x		x
	Pedagogika	x		x	
Mgr.	Sociální pedagogika	x	x	x	x
	Sociální pedagogika a poradenství	x	x	x	x
	Sociální pedagogika a volný čas	x	x	x	x
	Andragogika	x	x	x	
	Speciální andragogika	x	x	x	x
	Speciální pedagogika - komunikační techniky	x	x		x
	Pedagogika	x	x	x	x
	Speciální pedagogika	x	x		x
Ph.D.	Speciální pedagogika (tříleté)	x	x		x
	Sociální pedagogika	x	x	x	
	Andragogika	x	x		
	Pedagogika	x	x	x	
	Speciální pedagogika	x	x		x

B I. 2. Cíle, obsah a organizace studia v rámci dané oblasti vzdělávání jsou v souladu s posláním a strategickým záměrem vysoké školy a ostatními strategickými dokumenty vysoké školy.

Shrnutí sebehodnocení:

Studium neučitelské pedagogiky je zaměřeno na vytváření oborových, pedagogických, psychologických, komunikačních a dalších osobnostně kultivačních kompetencí. Současné pojetí výchovy a vzdělávání je stále více směřováno do oblasti inkluzivního přístupu, a to v komplexním mezioborovém pojetí a v širokém spektru věkových kategorií – od raného věku po dospělost. Oblast zabezpečuje výchovu a vzdělávání pedagogických odborníků na nových či nově definovaných pozicích: sociální pedagog, speciální pedagog, pedagog (neučitelského typu – pedagog volného času, zážitkový pedagog, poradenský pedagog, animátor), andragog či vychovatel (v různých typech zařízení neškolského typu – ve vězeňských institucích, výchovně-nápravných zařízeních, dětských domovech). Tato oblast se podílí také na vzdělávání odborníků pracujících v sociální sféře (např. sociálních pracovníků).

Pracoviště MU spadající pod vzdělávací oblast Neučitelská pedagogika se ocitla v centru přípravy Dlouhodobého záměru MU na léta 2016–2020 i dlouhodobých záměrů příslušných fakult. Pracoviště se podílela především na univerzitních strategických prioritách 7 (Vnitřní kultura založená na sdílených hodnotách) a 8 (Inspirace a zodpovědnost ke společnosti). Součástí zmíněných priorit je role MU jako „tvůrce standardu v inkluzivní politice“ a „spolupráce při řešení otázek spojených se vzděláváním Romů a jiných národnostních menšin“. Také ve strategických dokumentech jednotlivých fakult jsou vytyčeny cíle a priority rozvoje, které jsou s těmito společenskými a profesními úlohami spojené. Dlouhodobý záměr Pedagogické fakulty MU například staví svůj další rozvoj na hodnotě společenské zodpovědnosti, inkluzi nadaných studentů ze sociálně vyloučených oblastí a na prosazování tzv. třetí role fakulty, která má výrazně propojit fakultu s procesy, aktivitami a hodnotami společenského života. Dlouhodobý záměr Filozofické fakulty MU odkazuje na rozvoj spolupráce s veřejnou, případně komerční sférou při řešení aktuálních témat, kterými mohou být například stárnutí populace či uplatnění rizikových skupin na trhu práce.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

1.4 Záměr dalšího rozvoje vzdělávací činnosti v oblasti

Studium oblasti Neučitelské pedagogiky reaguje na nejrůznější změny a trendy ve společnosti. Zaměřuje se na celé spektrum cílových skupin a v této souvislosti se snaží co nejefektivněji vzdělávat budoucí pracovníky. Aktuálním tématem je podpora a aktivizace sociálně i jinak znevýhodněných skupin, což předpokládá výrazné zaměření studentů a absolventů na metody a přístupy spojené s oblastmi osobnostního rozvoje, inkluzivního vzdělávání, zážitkové pedagogiky, dramatické výchovy, multikulturní výchovy aj. Významnou součástí studia je praxe, která se bude dále více specifikovat vzhledem k různým cílovým skupinám (migrantům, romské populaci, různým subkulturám mládeže, dětem z rodin s nízkým vzdělávacím koeficientem, dětem a žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a různými formami zdravotního postižení aj.). Praxe studentů bude součástí všech semestrů bakalářského studia a bude výrazněji propojena s metodologií a se schopností analyzovat poznatky získané praxí a zpětně je aplikovat. Pracoviště zajišťující vzdělávací činnosti v oblasti Neučitelské

pedagogiky se budou ještě více zaměřovat na spolupráci se zahraničím, a to jednak v rovině akademické a výzkumné, ale také v rovině rozvojových projektů, které jsou součástí činností pracovišť a napomáhají v rozvoji oblasti.

V souvislosti s legislativními změnami a potřebou nové úpravy stávajícího způsobu realizace vzdělávání v jednotlivých oblastech si Masarykova univerzita klade za cíl vytvořit ze stávajícího jednooborového studia specializace programů a z víceoborového studia odpovídající hlavní a vedlejší studijní plány, což se týká například oboru Sociální pedagogika.

1.4.1 Bakalářské studijní programy

V rámci bakalářského studia je žádoucí, aby studenti i nadále volili dle svého profesního zájmu z nabízených povinně volitelných předmětů zajišťovaných v plném rozsahu Katedrou speciální pedagogiky PdF MU kurzy zaměřené na problematiku jednotlivých forem zdravotního postižení a speciálních vzdělávacích potřeb (logopedie, surdopedie, psychopedie, somatopedie, oftalmopedie, etopedie). Nejvýraznější interdisciplinární přesah speciálněpedagogických oborů vykazuje logopedie. PdF si v souladu s názory zaměstnavatelů (analyzovanými v rámci projektu Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání) mimo jiné klade za cíl další prohlubování dosaženého vzdělání směrem k medicínským a nelékařským zdravotnickým oborům. Na to univerzita reaguje přípravou bakalářského studijního programu Logopedie garantovaného Katedrou speciální pedagogiky PdF MU, který je součástí projektu *MUNI 4.0*. Studijní program Speciální pedagogika - komunikační techniky bude v rámci uvedeného projektu reakreditován na bakalářský studijní program Logopedie (výstupem bude pozice logopedického asistenta). Projekt *MUNI 4.0* se na MU realizuje komplementárně k projektu *SIMU+* (Pedagogické fakultě přináší nákup technických pomůcek zprostředkávajících simulaci poradenských, diagnostických a intervenčních přístupů k osobám se speciálními potřebami).

V programech zajišťovaných Katedrou sociální pedagogiky PdF se nadále počítá s rozvíjením jednooborového studia, které však v následujících letech bude podle strategické restrukturalizace studia na MU přetransformováno ve formu hlavní studijní plán (maior), případně jednooborový studijní plán. V tomto studiu jsou dlouhodobě rozvíjeny profilace dramatická výchova a speciální pedagogika. Obě poskytují studentům jiný rejstřík sociálně pedagogického působení. Vzhledem k úzké spolupráci s Katedrou speciální pedagogiky, díky které nemá smysl prohlubovat profilaci speciální pedagogiky, bude v dalších letech kladen důraz především na rozvoj profilace dramatická výchova. Tato profilace se promění ve specializaci oboru typu hlavní studijní plán. V roce 2016 byl akreditovaný také obor Sociální pedagogika (dvouoborové studium), který je od podzimního semestru 2017 kombinován v rámci mezifakultní spolupráce s obory Environmentální studia a Sociální práce (oba obory jsou zajišťovány na Fakultě sociálních studií). Toto dvouoborové studium bude po strukturálních změnách nabízeno v podobě hlavního a vedlejšího studijního plánu (maior i minor).

Vzhledem ke změnám v současném školství a s tím souvisejícím důrazem na profesionalizaci pracovníků ve školství se nadále počítá se zachováním bakalářského oboru Vychovatelství, přičemž se připravuje studium pedagogického asistentství.

Bakalářské programy nabízené Ústavem pedagogických věd FF budou zachovány, jejich rozvoj bude spočívat v posílení možnosti vnitřní profilace. V oboru Pedagogika se proto počítá s udržetím jednooborového studia (resp. varianty jednooborový studijní plán) i studia pro kombinaci

v podobě hlavního a vedlejšího studijního plánu (maior/minor). V plánu je nastavení profilace na zkušenostně reflektivní učení s využitím kurikula vyvinutého v rámci Akademického centra osobnostního rozvoje (podpracoviště Ústavu pedagogických věd). V oboru Sociální pedagogika a poradenství je třeba (i vzhledem k nastavení profilu absolventa vázaného na školský zákon č. 561/2004 Sb. a zákon č. 379/2015 Sb., o pedagogických pracovnících, zákon č. 379/2015 Sb., o sociálních službách, ve znění aktuálních předpisů) stavět na variantě jednooborový studijní plán. Hlavní změny se tedy v obou zmíněných oborech odehrají na platformě stávající podoby oborů.

1.4.2 Navazující magisterské studijní programy

Studenti navazujícího programu budou v souladu s legislativními předpisy a poptávkou trhu (zákon č. 379/2015 Sb., o pedagogických pracovnících, zákon č. 379/2015 Sb., o sociálních službách, ve znění aktuálních předpisů, § 48 novely školského zákona, zákon č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických profesích s aktualizovanou vyhláškou č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků) volit mezi specializacemi nabízenými Katedrou speciální pedagogiky PdF MU, v rámci nichž budou odborně připravováni pro výkon profese dle cílové skupiny zdravotního postižení a věku (logopedie a surdopedie – poradenství, diagnostika a intervence, oftalmopedie – poradenství, diagnostika a intervence, poruchy chování – poradenství, diagnostika a intervence, vzdělávání žáků s mentálním postižením a poruchami autistického spektra, vzdělávání žáků se souběžným postižením více vadami – ZŠ speciální a přípravný stupeň ZŠ speciální, speciální andragogika – poradenství a intervence).

V oborech zajišťovaných Katedrou sociální pedagogiky jsou nabízeny pouze jednooborová studia v prezenční a kombinované formě. Ta by měla sloužit jako nadstavba bakalářského studia a tomu odpovídá i teoretičtější profil obsahu navazujícího magisterského studia, který byl ještě posílen v nové akreditaci (aktuálně nabíhající od podzimního semestru 2017). Přes tuto skutečnost je ale ve studiu zachována blízká vazba na praxi, především v těch oblastech, které nebyly zcela pokryty v bakalářském studiu – příkladem je praxe v rámci aktivizace seniorů (oblast gerontagogiky). Výhledově se počítá s restrukturalizací oborů na hlavní a vedlejší studijní plán (maior a minor).

U oborů z nabídky Ústavu pedagogických věd (Andragogika, Pedagogika, Sociální pedagogika a poradenství) se počítá s rozšířením variant kombinovatelnosti všude tam, kde to bude možné v souladu s profilem absolventa (s ohledem na školský zákon č. 561/2004 Sb. a zákon č. 379/2015 Sb., o pedagogických pracovnících, zákon č. 379/2015 Sb., o sociálních službách, ve znění aktuálních předpisů). Obory budou tedy restrukturalizovány na hlavní a vedlejší studijní plány. Zásadní změnou by měla být internacionalizace studia směrem k double a joint degree programům ve spolupráci s dlouhodobými zahraničními partnery ústavu.

1.4.3 Doktorské studijní programy

Doktorské studium v oblasti Neučitelské pedagogiky se soustředí na samostatnou tvůrčí činnost, na samostatnou vědeckou činnost a na pedagogickou práci na jednotlivých pracovištích na vysokých školách. Probíhá podle individuálního studijního plánu pod vedením školitele. Je zakončené státní doktorskou zkouškou a obhajobou doktorské dizertační práce. Současnou organizací studia lze považovat za vyhovující:

- Pedagogika (realizovaná na PdF i FF),
- Sociální pedagogika (na PdF),
- Speciální pedagogika (na PdF),
- Andragogika (na FF).

Společné povinné předměty budou studentům zajišťovat přehled základních pedagogických teorií, a to jak na úrovni hlubšího zkoumání jednotlivých témat, tak také v kontextu širších pedagogických souvislostí a specifik daných jednotlivými oblastmi.

Významným úkolem v rozvoji doktorských studií bude jejich další internacionalizace, především příprava a budoucí realizace double degree a joint degree programů ve spolupráci se zahraničními univerzitami.

2. TVŮRČÍ ČINNOSTI

B II. 1. Tvůrčí činnost související s danou oblastí vzdělávání odpovídá charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá institucionální akreditaci. Žádá-li vysoká škola o institucionální akreditaci pro oprávnění samostatně vytvářet a uskutečňovat bakalářské studijní programy akademického zaměření, magisterské studijní programy nebo doktorské studijní programy, musí uskutečňovat odpovídající vědeckou nebo uměleckou činnost; na tuto činnost se vztahují požadavky na tvůrčí činnost uváděné v těchto standardech pro institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

Tvůrčí činnosti pracovníků a pracovníků spadajících do oblasti vzdělávání Neučitelská pedagogika na Pedagogické fakultě a Filozofické fakultě Masarykovy univerzity jsou adekvátní k charakteru vzdělávací činnosti v oblasti. Součástí oblasti Neučitelské pedagogiky je Institut výzkumu inkluzivního vzdělávání. Pracovníci příslušných kateder intenzivně spolupracují s výzkumnými instituty (především s Institutem výzkumu inkluzivního vzdělávání), vytváří výzkumné týmy v rámci řady projektů a orientují se na rozličná výzkumná témata (inkluzie, sociální začlenění, rozvoj sociálních dovedností atp.). Tvůrčí činnost odpovídá vzdělávání v oblasti Neučitelská pedagogika:

- *svým zaměřením – výzkumné týmy pokrývají většinu témat, na které jsou zaměřeny jednotlivé obory,*
- *mezinárodním rozsahem – výzkumné týmy navazují spolupráci se zahraničními institucemi,*
- *propojením se vzdělávací činností – poznatky z výzkumů jsou aplikovány do výuky.*

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

1.4 Organizace tvůrčí činnosti, hlavní tematické okruhy

Tvůrčí činnost v oblasti Neučitelská pedagogika je v rámci MU realizována zejména na Katedře sociální pedagogiky, Katedře speciální pedagogiky a Institutu výzkumu inkluzivního vzdělávání Pedagogické fakulty MU a na Ústavu pedagogických věd na Filozofické fakultě MU. V současné době se jednotlivá pracoviště orientují na řadu odvětví pedagogických, sociálněpedagogických, speciálněpedagogických a andragogických (jako příklad uveďme výchovu a vzdělávání migrantů, romské populace, různých subkultur mládeže, dětí z rodin s nízkým vzdělávacím koeficientem, dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a různými formami zdravotního postižení, dospělých osob a dalších cílových skupin).

Pracoviště spadající do oblasti Neučitelské pedagogiky se snaží posilovat a rozvíjet nové směry výzkumu v souladu s aktuálními regionálními, národními i mezinárodními trendy. V souvislosti s touto strategií proběhla úspěšná výběrová řízení na pozice výzkumných pracovníků – na Institut výzkumu inkluzivního vzdělávání byly přijaty špičkové pracovnice Victoria Shmidt (řešitelka projektu Grantové agentury ČR), Jana Obrovská (klíčová pracovnice prestižního evropského projektu ISOTIS – Horizon 2020) a Lenka Slepíčková, na Katedru sociální pedagogiky Denisa Denglerová (řešitelka GA ČR) a Dušan Klapko (řešitel GA ČR). Na Ústav pedagogických věd byl nově přijat Petr Hlad'o (úspěšný žadatel o projekt GA ČR).

Veškerý výzkum v oblasti vzdělávání Neučitelská pedagogika je na Masarykově univerzitě propojený se vzdělávací činností. Dizertační práce studentů doktorských studijních programů čerpají z původních vědeckých článků v renomovaných mezinárodních časopisech a mezi studenty se objevují i ti ze zahraničí.

Tabulka 3: Přehled tvůrčí činnosti PdF a FF MU – oblast Neučitelská pedagogika (2012–2016)

Typ	Druh výsledku	Počet výsledků
J	Článek v impaktovaném časopise	18
	Článek v recenzovaném časopise evidovaném v databázi SCOPUS	22
	Článek v recenzovaném časopise evidovaném v databázi ERIH	63
	Článek v českém recenzovaném časopise	31
B	Odborná kniha	88
C	Kapitoly v knihách	491
D	Článek ve sborníku v ISI	12
O	Další druhy	0
J	Článek v odborném periodiku	66
D	Článek ve sborníku	211
A	Audiovizuální tvorba	4
M	Uspořádání konference	39
W	Uspořádání workshopu	80
E	Uspořádání výstavy	4

p	Vyžádané přednášky	39
a	Konferenční abstrakt	34
s	Editorství tematického sborníku, editorství monotematického čísla odborného časopisu	8
t	Editorství odborné knihy	1
k	Prezentace na konferencích	226
d	Popularizační texty a aktivity	23

A IV. 2. Vysoká škola předkládá zhodnocení nejvýznamnějších aktivit vysoké školy v tvůrčí činnosti za posledních pět let v oblasti vzdělávání, pro kterou vysoká škola žádá o institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

Tvůrčí činnost v oblasti vzdělávání Neučitelská pedagogika lze považovat za vyhovující, hodnocené výkony jednotlivých pracovníků odpovídají možnostem vědeckého terénu. Přestože se Masarykova univerzita dlouhodobě snaží řadit se v této oblasti mezi nejúspěšnější české univerzity, jsou speciálněpedagogické, sociálněpedagogické a andragogické obory ve srovnání s jinými oblastmi vysokoškolského vzdělávání omezeny do jisté míry svou kratší tradicí, nedostatečnou platformou impaktovaných časopisů a povahou vzdělávací oblasti jako takovou. Pracoviště spadající do oblasti Neučitelské pedagogiky se snaží zařadit mezi grantově úspěšná pracoviště, do grantů jsou pravidelně zapojováni také doktorandi. Pravidelně jsou organizovány konference s mezinárodní účastí, Katedra sociální pedagogiky PdF MU se podílí na vydávání odborného časopisu Sociální pedagogika.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
--------------	-------------------------	-----------------	----------

1.5 Nejvýznamnější aktivity vysoké školy v tvůrčí činnosti, hlavní tematické okruhy

Projekty

Ve vykazovaných letech se odborníci působící na příslušných katedrách/fakultách zajišťujících oblast Neučitelské pedagogiky účastnili řady významných výzkumů podpořených Grantovou agenturou České republiky (7 projektů), Norskými fondy (1), Ministerstvem zahraničních věcí ČR (1) a Českou rozvojovou agenturou (3). Tyto výzkumy jsou vzhledem k dalšímu rozvoji vzdělávací oblasti významné, protože většinou zkoumají klíčové jevy způsoby a metodami, které jsou inovativní a v souladu s trendy andragogického, pedagogického, sociálněpedagogického i speciálněpedagogického výzkumu ve světě.

Projekt **Analýza vědomostních prostorů u dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí** (GPP407/11/P091 – hlavní řešitelka Denisa Denglerová, 2011–2015) na základě výzkumu vytvářel novou diagnostickou metodu zjišťování připravenosti dětí k nástupu do školního vzdělávání, metodu, která by byla citlivá k odlišnostem v socio-kulturním pozadí (*cultural free diagnostics*). Metoda byla založena na teorii znalostních prostorů (*Knowledge Space Theory*).

Projekt nazvaný **Konstrukce vzdělávání žáka ze sociálně znevýhodněného prostředí z pohledu tří světů jeho reálného žití** (GP13-24036P – hlavní řešitel Dušan Klapko, 2013–2015) zkoumal problematiku vzdělávání romských žáků ve vztahu k jejich diskurzivně konstruovaným identitám (v rámci instituce školy, v rámci rodin), které interferují s podobou jejich vzdělávání a školní úspěšností. K výzkumu byly využity diskurzivně orientované analýzy kombinované s analytickými metodami sociálního divadla v akci.

Radim Šíp se účastnil výzkumného projektu **Osvojování tacitních znalostí studenty učitelství v průběhu jejich pedagogické praxe** (GA13-20049S – hlavní řešitel Vlastimil Švec, 2013–2016). Dotyčný v týmu koordinoval aktivity, které mají sociálněpedagogický přesah a které vedly k novému teoretickému uchopení tacitní znalosti, jež vychází z nejnovějších výzkumů v oblasti

kognitivních věd a neurobiologie. Inovované pojetí umožnilo nově konceptualizovat a realizovat výzkum tacitní znalosti.

Projekt **Diskurz a praxe péče o děti v českých zemích: segregace romských dětí a dětí s postižením od 19. století po současnost** (GA15-10625S; hlavní řešitelka Victoria Schmidt, 2015–2017) se věnuje se historiografickému a pedagogickému výzkumu praxí segregace dětí romského etnika a dětí se zdravotním postižením. Projekt přichází s inovativním designem metodologie výzkumu, který kombinuje teoretické nástroje kritické diskurzivní analýzy s analýzou institucionalizované eugeniky a její rétoriky marginalizace a segregace.

Projekt **Mezigenerační učení v různých sociálních prostředích** (GA13-07234S – hlavní řešitelka Milada Rabušicová, 2013–2016) se zabývá procesy mezigeneračního učení v prostředí pracovišť a komunit. Projekt navázal na předchozí výzkum hlavní řešitelky a jejího týmu v oblasti mezigeneračního učení v rodině. S využitím smíšeného designu bylo možno využít explorativních i konfirmativních analýz a vyložit problematiku mezigeneračního učení komplexněji než doposud.

Historicko-pedagogický projekt **Každodenní život základní školy v období normalizace pohledem učitelů. Využití orální historie při studiu soudobých dějin školství** (GA14-05926S – hlavní řešitel Jiří Zounek, 2014–2016) se zaměřil na studium soudobých dějin základního školství. Hlavním cílem projektu bylo prozkoumat a popsat každodenní život základní školy v období tzv. normalizace (1969–1989). Historicko-pedagogický výzkum byl založen na metodě orální historie, jejímž prostřednictvím byly získány nové a jedinečné poznatky o životě školy i práci učitelů.

Cílem výzkumného projektu **Digitální technologie v každodenním životě a učení studentů** (GA17-06152S – hlavní řešitel Jiří Zounek, 2017–2019) je prozkoumat a komplexně popsat, jakým způsobem vstupují digitální technologie do každodenního života a učení žáků, a to v různých kontextech a v různých prostředích.

Projekt **Better learning in schools** (Fondy Norska: NF-CZ07-ICP-3-3292015 – řešitelka Bohumíra Lazarová, 2015–2016) reaguje na potřeby učitelů a škol v České republice a v Norsku. Hlavním cílem projektu je vytvořit společnou publikaci zaměřenou na podporu učení ve školách s využitím reflektivních týmů.

Katedra sociální pedagogiky PdF MU vedla šestiletý rozvojový projekt v Angole (podpořený Ministerstvem zahraničních věcí ČR) a řeší rozvojové projekty na Ukrajině (podpořené Českou rozvojovou agenturou). Významné jsou i rozvojové projekty realizované na území ČR. Katedra sociální pedagogiky se například více než 17 let zabývá aktivizací romské populace a migrantů, což se promítlo a promítá do skladby předmětů při studiu na MU a také do rozvoje samotné disciplíny sociální pedagogiky. Podobně se například Katedra speciální pedagogiky a později vzniklý Institut výzkumu inkluzivního vzdělávání dlouhodobě v rámci projektů i výzkumných aktivit podílí na rozvoji společného vzdělávání dětí a žáků intaktních a dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Odborné vědecké časopisy

Pedagogická fakulta je odborným partnerem spoluzajišťujícím vydávání časopisu Sociální pedagogika. Časopis sice vznikl v nedávné době (2013), ale je již zahrnut v prestižních databázích (ERIH PLUS) a je v procesu přijetí do databáze SCOPUS.

Filozofická fakulta je vydavatelem časopisu Studia paedagogica. Časopis je zahrnut v databázi ERIH PLUS a od roku 2017 je indexován v databázi SCOPUS. Ve spolupráci s European Educational Research Association publikuje časopis vybrané recenzované texty v sekci Emerging Researchers.

Významní pracovníci a jejich vybrané výsledky

Následující tabulka uvádí přehled významných pracovníků v oblasti vzdělávání a jejich 1–2 nejvýznamnější práce z posledních pěti let:

<p>Miroslava Bartoňová</p>	<p>BARTOŇOVÁ, Miroslava. <i>Inkluzivní didaktika v základní škole se zřetelem na edukaci žáků s lehkým mentálním postižením</i>. Brno: MU, 2013.</p> <p>BARTOŇOVÁ, Miroslava. Aspects of inclusive education within the Czech educational system. <i>International Journal of Developmental Disabilities</i>, Velká Británie: Taylor and Francis Ltd., Oxon, 2016, Vol. 62, č. 1, s. 51–62. ISSN 2047-3869.</p>	<p>Jedná se o významné práce v oblasti didaktických přístupů k žákům s lehkým mentálním postižením a o vyústění výzkumů analyzujících inkluzivní trendy v českém školství.</p>
<p>Denisa Denglerová</p>	<p>DENGLEROVÁ, Denisa. Testing of Intellectual Abilities in Various Sociocultural Environments. <i>Sociální pedagogika</i>, Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2016, ročník 4, č. 2, s. 7–18. ISSN 1805-8825.</p> <p>DENGLEROVÁ, Denisa. Teorie vědomostního prostoru. In Lenka Gulová, Radim Šíp (eds.). <i>Výzkumné metody v pedagogické praxi</i>. 1. vyd. Praha: Grada, 2013. s. 210–228, 19 s. pedagogika. ISBN 978-80-247-4368-4.</p>	<p>Jedná se o práce, které poskytují epistemologické nástroje pro cultural-free testování způsobilosti žáků tak, aby nedocházelo k sociálnímu vylučování a etiketizování již na počátku a během předškolní a školního docházky. Jsou k tomu využívány nejmodernější přístupy založené na Knowledge Space Theory.</p>
<p>Petr Hlad'o</p>	<p>HLAĎO, Petr, Bohumil POKORNÝ a Markéta PETROVOVÁ. Work ability of the Czech workforce aged 50+ and the relationship between selected demographic and anthropometric variables. <i>Kontakt</i>, 2017, roč. 19, č. 2, s. 145–155.</p> <p>HLAĎO, Petr. Potřeba kariérových informací u žáků absolventských ročníků odborně profilovaných středních škol. <i>Orbis Scholae</i>, 2015, roč. 9, č. 1, s. 55–81.</p>	<p>Text je postaven na empirickém výzkumu a zakotven v aplikaci konceptu work ability v českém prostředí. Představuje nový přístup ke stárnutí pracovní síly.</p> <p>Práce představuje kariérový rozvoj jako progresivní přístup k podpoře dětí a dospívajících. Na základě empirických dat komentuje potřeby žáků v této oblasti.</p>

<p>Lenka Hloušková</p>	<p>HLOUŠKOVÁ, Lenka a Jana VESELÁ. K evaluaci kurzů kariérového vzdělávání. <i>Lifelong learning - Celoživotní vzdělávání</i>, 2016, roč. 6, č. 3, s. 7–31.</p> <p>HLOUŠKOVÁ, Lenka. Mám základní vzdělání. Příčiny a důsledky předčasných odchodů ze studia a ze vzdělávání. <i>Studia paedagogica</i>, 2014, roč. 19, č. 2, s. 11–38.</p>	<p>Texty jsou výsledkem výzkumné práce v oblasti kariérového vzdělávání. Opírají se o empirický výzkum v kontextu celoživotního učení a poradenské podpory.</p>
<p>Lenka Gulová</p>	<p>GULOVÁ, Lenka a kol. <i>Analýza prostředí rozvíjející se společnosti jako východisko pedagogické intervence</i>. Angola 2008–2012. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6092-0.</p> <p>GULOVÁ, Lenka. <i>Aktivizace sociálně znevýhodněných skupin v pedagogické praxi a výzkumu</i>. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 225 s. ISBN 978-80-210-6030-2.</p>	<p>Jedná se o výzkumy směřované do oblasti možné aktivizace a vzdělávání skupin a jednotlivců se sociálním znevýhodněním a k možnosti aplikace do praxe ve vztahu k sociální pedagogice. První z uvedených prací je výzkumným pokrytím úspěšného projektu realizovaného v Angole.</p>
<p>Dušan Klapko</p>	<p>KLAPKO, Dušan. An Analysis of Blended Discourses Constructing the Education of Roma Children from Socially Disadvantaged Backgrounds. In <i>SGEM. 2nd International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Science and Arts SGEM 2015 – Conference Proceedings, Volume II, Education and Educational Research</i>. Sofia: STEF92 Technology Ltd., 51 Alexander Malinov Blvd., 2015, 2015. s. 25–36, 12 s. ISBN 978-619-7105-45-2.</p> <p>KLAPKO, Dušan. Educational Challenge not only for Pupils: the Theoretical Foundations of Education of the National Heritage Institute's program National and Cultural Identity. <i>Czech-polish historical and pedagogical journal</i>, Brno: Masaryk University, 2015, roč. 7, č. 2, s. 58–71. ISSN 1803-6546.</p>	<p>Práce navazují na tradici sociální pedagogiky (na Pdf MU), která výzkumně mapuje možnosti proměny sociálního prostředí vzdělávacích institucí, aby tyto byly lépe připraveny na inkluzivní opatření.</p>
<p>Dana Knotová</p>	<p>KNOTOVÁ, Dana. <i>Pedagogické dimenze volného času</i>. Brno: Paido, 2011. 195 s.</p> <p>ZOUNEK, Jiří, Michal ŠIMÁNEŠ a Dana KNOTOVÁ. Primary school teachers as a tool of secularisation of society in communist Czechoslovakia. <i>History of education</i>, 2017, roč. 46, č. 4, s. 480–497.</p>	<p>Kniha představuje empirický výzkum v oblasti trávení volného času.</p> <p>Článek patří k nejvýznamnějším časopiseckým textům v historii pracoviště a je výstupem kolektivní práce v projektu Grantové agentury ČR.</p>

Bohumíra Lazarová	<p>HLOUŠKOVÁ, Lenka, Kateřina TRNKOVÁ, Bohumíra LAZAROVÁ a Milan POL. Diverzita žáků: téma pro vedení školy. <i>Studia paedagogica</i>, 2015, roč. 20, č. 2, s. 105–126.</p> <p>LAZAROVÁ, Bohumíra, Lenka HLOUŠKOVÁ, Milan POL a Kateřina TRNKOVÁ. Proměny práce školních psychologů v proinkluzivně naladěných školách. <i>Pedagogická orientace</i>, Brno, 2017, roč. 27, č. 2, s. 287–307.</p>	Oba texty jsou výstupem dlouhodobé série výzkumů, které zahrnují témata proinkluzivních přístupů v chodu, vedení a řízení školy.
Jiří Němec	<p>NĚMEC, Jiří a Lenka GULOVÁ. The Integration of Socially Disadvantaged Pupils in the Czech Republic: A Qualitative View on Quantitative Phenomenon. In Visser, J; Daniels, H.; Cole, T.. <i>Transforming Troubled Lives: Strategies and Interventions for Children with Social, Emotional and Behavioural Difficulties. International Perspectives on Inclusive Education</i>. 1. vyd. Bingley, United Kingdom: Emerald Group Publishing Limited, 2012. s. 161–173, 13 s. ISBN 978-1-78052-710-9.</p> <p>NĚMEC, Jiří. Edukace romských žáků - od reflexe reality k teorii vícečetných faktorů. In Jiří Němec (ed.). <i>Výzkum a edukace sociálně znevýhodněných žáků. Romští žáci, děti cizinců (uprchlíků), teorie, výzkum, edukační strategie</i>. 1. vyd. Brno: Paido, 2012. s. 23–49, 27 s. Sociálně pedagogický výzkum. ISBN 978-80-7315-224-6.</p>	Práce patří k textům zakládajícím současný diskurz o podmínkách úspěšné inkluze sociálně znevýhodněných skupin a etnik (v tomto případě především Romů). Práce jsou konfrontovány se situací v zahraničí prostřednictvím spolupráce se zahraničními odborníky.
Petr Novotný	<p>NOVOTNÝ, Petr, et al. Age Management. <i>Jak rozumět stárnutí a jak na něj reagovat. Možnosti uplatnění Age Managementu v České republice</i>. Praha: Asociace institucí vzdělávání dospělých, 2014. 141 s.</p> <p>NOVOTNÝ, Petr a Karla BRŮCKNEROVÁ. Informální mezigenerační učení v učitelských sborech: rozdíly v zapojení generací do učebních interakcí. <i>Orbis Scholae</i>, 2016, roč. 10, č. 1, s. 11–33.</p>	<p>Kniha je analytickým podkladem pro posouzení možností uplatnění nástrojů age managementu v českém prostředí. Patří k prvním komplexnějším pojednáním o tématu u nás.</p> <p>Článek zastupuje výstupy z řešení projektu Grantové agentury ČR věnovaného mezigeneračnímu učení. Využívá kvantitativní analýzy k posouzení rozdílů v učení mezi generacemi.</p>

Dagmar Opatřilová	OPATŘILOVÁ, Dagmar. <i>Edukace osob s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami</i> . Brno: MU, 2013.	Práce je významnou podporou přístupu k osobám s tělesným postižením, zprostředkovává praktický rozměr edukace žáků s mozkovou obrnou. Text je oceňován hlavně v terénu.
Karel Pančocha	PANČOCHA, Karel a Lenka SLEPIČKOVÁ. <i>Aktéři školní inkluze</i> . Brno: MU, 2013. PANČOCHA, Karel. <i>Postižení jako axiologická kategorie sociální participace</i> . Brno: MU, 2013.	Jedná se o prestižní výzkumná šetření citovaná řadou odborníků zabývajících se problematikou zdravotního postižení jako determinantou sociálního začlenění. Výsledky jsou částečným podkladem pro práci České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání.
Milan Pol	POL, Milan, Lenka HLOUŠKOVÁ, Bohumíra LAZAROVÁ, Petr NOVOTNÝ a Martin SEDLÁČEK. <i>Když se školy učí</i> . Brno: Masarykova univerzita, 2013. POL, Milan, Martin SEDLÁČEK, Lenka HLOUŠKOVÁ a Petr NOVOTNÝ. <i>Headteachers' professional careers: a Czech perspective</i> . <i>International Journal of Management in Education</i> , 2013, Vol. 7, No. 4, s. 360–375.	Obě uvedené publikace představují empirický výzkum v oblasti řízení a vedení vzdělávacích institucí, což je klíčová oblast zájmu prof. Pola. Tyto publikace zastupují produkci projektových týmů, které prof. Pol v nedávné době vedl při řešení projektů Grantové agentury ČR.
Milada Rabušicová	RABUŠICOVÁ, Milada, Karla BRŮCKNEROVÁ, Lenka KAMANOVÁ, Petr NOVOTNÝ, Kateřina PEVNÁ a Zuzana VAREJKOVÁ. <i>Mezigenerační učení. Teorie, výzkum, praxe</i> . Brno: Masarykova univerzita, 2016. 294 s. RABUŠICOVÁ, Milada, Lenka KAMANOVÁ a Kateřina PEVNÁ. <i>Family Learning Models in Intergenerational Perspective</i> . <i>The New Educational Review</i> , 2016, roč. 45, č. 3, s. 64–75.	Monografie je přinejmenším v českém prostředí průlomovou publikací komplexně se zabývajícím problematikou mezigeneračního učení. Časopisecký text představuje totéž téma, ovšem specificky pro prostředí rodiny. Obě publikace reprezentují výstupy výzkumných týmů pracujících na projektech Grantové agentury ČR vedených prof. Rabušicovou.
Barbara Strobachová	STROBACHOVÁ, Barbara a Miroslav FILIP. <i>School is our common world: a constructivist-phenomenological study of the construing of Roma pupils and their teacher</i> . In David A. Winter, Nick Reed. <i>The Wiley Handbook of Personal Construct Psychology</i> . Chichester: Wiley, 2015. s. 383–396, 14 s. ISBN 978-1-118-50831-2.	V mezinárodním kontextu organizace PCPA (Personal Construct Psychology Association) práce rozvíjí konstruktivistickou a fenomenologickou analýzu sociálních okolností vzdělávacích institucí, které ovlivňují kvalitu a hloubku inkluze a integrace žáků s jiným etnickým pozadím.

Radim Šíp	<p>ŠÍP, Radim. Philosophical Foundations of Research in Tacit Knowledge: Knowledge, Figurative Language and Metaphor. In. ŠVEC et al. <i>Becoming a teacher: The dance between tacit and explicit knowledge</i>. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2017. s. 24–105. ISBN 978-80-210-8605-0.</p> <p>ŠÍP, Radim. Globalization, Nationalism and Europe: The Need for Trans-National Perspectives in Education. <i>Human affairs</i>, Bratislava: Slovenská akadémia vied, 2014, roč. 24, č. 2, s. 248–257. ISSN 1210-3055.</p>	<p>Jedná se o analýzu současných změn v teoriích poznání v prostředí kognitivních věd. Výsledek této analýzy je využit k novému pojetí tacitních znalostí a k výzkumu jejich působení při vzdělávání pedagogů.</p> <p>Práce tohoto typu ukazují rozpor mezi transnacionální situací v pozdně moderní společnosti a převážně nacionálními kurikuly pedagogického působení.</p>
Marie Vítková	<p>VÍTKOVÁ, Marie a Miroslava BARTOŇOVÁ. <i>Společné vzdělávání orientované na posílení kompetencí učitelů a žáků v inkluzivním prostředí školy</i>. Brno: MU, 2017.</p> <p>VÍTKOVÁ, Marie a Petr KOPEČNÝ. <i>Strategies in the Education of Students with Severe Disabilities extending into Young Adulthood</i>. Brno: MU, 2014.</p>	<p>Jedná se o práci podávající analýzu inkluzivních přístupů a reflexe současných legislativních změn (text slouží jako podklad pro MŠMT).</p> <p>Práce představuje výsledky dlouhodobého šetření zaměřujícího se na rozvoj sociálních dovedností u osob se zdravotním postižením ve spolupráci se zahraničními partnery.</p>
Věra Vojtová	<p>VOJTOVÁ, Věra. <i>Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti</i>. Brno: MU, 2010.</p> <p>VOJTOVÁ, Věra a Karel ČERVENKA. <i>Východiska pro speciálněpedagogické intervence v etopedii: Resources for special educational intervention</i>. Brno: MU, 2013.</p>	<p>Výsledky výzkumných šetření orientovaných na podporu žáků v riziku a s poruchami chování se těší zájmu odborné veřejnosti i jednotlivých aktérů edukace uvedené cílové skupiny žáků.</p> <p>Zjištěná data představují podklad pro MŠMT i Národní akreditační úřad pro vysoké školství.</p>

B II. 5. Zapojení vysoké školy do činnosti zahraničních a zvláště mezinárodních odborných organizací a do mezinárodních výzkumných projektů odpovídají charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

Jako relativně mladá oblast vzdělávání začíná Neučitelská pedagogika jak na úrovni tvůrčí činnosti, tak na úrovni odborné spolupráce se zahraničními institucemi, která vede ke zkvalitnění tvůrčí činnosti, dohánět ostatní příbuzné oblasti. Trend zahájený přibližně v posledních osmi letech lze považovat za vyhovující.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

Pedagogická fakulta MU se aktuálně soustředí na posilování internacionalizace, navazuje spolupráci s The Hague University of Applied Sciences (spolupracující osoby Jos Walenkamp, Leen Middelbeek) a nově rozvíjí spolupráci s University of Minnesota (spolupracující osoba Renata Ticha), University of Vienna (spolupracující osoba Martin Jäggle) a Bishop Grosseteste University. Studenti a vyučující (L. Gulová, R. Šíp, K. Pančocha, I. Márová a další) tak participují na přípravě výzkumných projektů zaměřených na inkluzivní vzdělávání. V rámci programu Evropské unie (Erasmus+) se Pedagogická fakulta MU zapojila do klíčové akce 2, která rozvíjí spolupráci na inovacích a výměnu osvědčených postupů s odborníky z Gruzie a Číny (*Sustainable learner-centred Teaching – Advanced Recourse for Georgia and China*, 2016–2019).

V rámci projektu Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání *Kvalitní inkluzivní vzdělávání žáků se SVP na ZŠ a SŠ* (Implementace Akčního plánu inkluzivního vzdělávání) jsou připravovány výzkumné týmy složené z jednotlivých pracovníků Katedry speciální pedagogiky PdF a praktikujících speciálních pedagogů, které budou mimo jiné například kvalitativně analyzovat inkluzivní přístupy ve spolkové zemi Baden-Württemberg ve spolupráci s ministerským radou Sönke Asmussenem ze spolkového ministerstva školství (Ministerium für Kultus, Jugend und Sport Baden-Württemberg). Současně je v této spolkové zemi uskutečňována dlouhodobá výzkumná spolupráce se Stephen-Hawking-Schule (se souhlasem ředitele Thomase Bohnerta) v německém Neckargemünd a se Státním seminářem pro didaktiku a další vzdělávání učitelů ve Stuttgartu (a vedoucím oddělení Thomasem Stöpplerem) zaměřujícím se na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Filozofická fakulta zastoupená Ústavem pedagogických věd je mimo jiné aktivní v mezinárodním panelu Asia Europe Meeting Lifelong Learning Research Hub (ASEM LLL RH) a v jeho rámci rozvíjí programy profesionalizace vzdělavatelů dospělých. Současně je Ústav pedagogických věd součástí sítě European Master / European Doctorate in Adult Education, která se zabývá sladováním požadavků na obsah studia a profil absolventa v rámci EU. Uvedené dvě iniciativy se vztahují zejména k oboru Andragogika. Ve vztahu k oboru Sociální pedagogika a poradenství se s podporou programu Erasmus+ (klíčová akce 2: Spolupráce na inovacích a výměny osvědčených postupů) Ústav pedagogických věd podílí na rozvoji MOOC (Massive open online course) kurzů pro sociální pedagogy a na rozvoji kurikula poradensky zaměřených kurzů. Ve vztahu k oboru Pedagogika jde pak například o zapojení do konsorcia poskytujícího mj. doktorský studijní program European Doctorate in Teacher Education coby double degree s vybranými univerzitami pod vedením univerzity v Innsbrucku.

3. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ VÝUKY, TVŮRČÍ ČINNOSTI A SOUVISEJÍCÍCH ČINNOSTÍ

B II. 2. Celková struktura personálního zajištění výuky, tvůrčí činnosti a souvisejících činností akademickými pracovníky v dané oblasti vzdělávání odpovídá z hlediska kvalifikace, věku, délky týdenní pracovní doby a zkušeností s působením v zahraničí nebo v praxi charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá o institucionální akreditaci, a žádanému typu nebo typům studijních programů a zajišťuje:

- a) garantování úrovně kvality dané oblasti vzdělávání jako celku a jejího rozvoje,
- b) garantování studijních programů v této oblasti a
- c) garantování výuky těchto studijních programů.

Shrnutí sebehodnocení:

Personální a kvalifikační zabezpečení vzdělávací činnosti v oblasti vzdělávání Neučitelská pedagogika lze považovat za vyhovující. Akademičtí pracovníci tvoří dlouhodobý, stabilní základ jednotlivých pracovišť. Současný počet pracovníků je dobrým předpokladem pro realizaci a udržitelnost výuky. Při případné obměně personální struktury může být využit stávající trend výběrového řízení s případným mezinárodním přesahem v nově rozvíjených oblastech výzkumu.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

Katedry a instituty spadající do oblasti Neučitelské pedagogiky jsou svým personálním obsazením a kvalifikační strukturou stabilizovanými pracovišti. Vysoký podíl vědecko-pedagogických hodností v kategorii profesorů a docentů umožňuje naplňování standardů pedagogické i vědecké práce a realizaci jednotlivých programů i habilitačních a jmenovacích řízení. Pracoviště jsou finančně stabilizovaná a vytváří dobré podmínky pro kvalifikační růst svých pracovníků, v rámci zabezpečení vzdělávací činnosti jsou pracoviště připravena provádět další výběrová řízení dle potřeby.

Personální zabezpečení vzdělávací činnosti v rámci bakalářského a magisterského programu Speciální pedagogika je řešeno následovně: oba programy jsou garantovány prof. PhDr. Marií Vítkovou, CSc. a v budoucnu je počítáno s garancí bakalářského studijního programu Speciální pedagogika doc. PhDr. Věrou Vojtovou, Ph.D. a s garancí navazujícího magisterského programu Speciální pedagogika prof. PaedDr. Miroslavou Bartoňovou, Ph.D. V rámci doktorského programu Speciální pedagogika je předsedkyní oborové rady (garantem programu) prof. PhDr. Marie Vítková, CSc. Bakalářský i navazující magisterský program Speciální pedagogika - komunikační techniky je garantován doc. PhDr. Dagmar Opatřilovou, Ph.D. Studijní program Speciální pedagogika - komunikační techniky bude v návaznosti na projekt *MUNI 4.0* reakreditován na bakalářský studijní program Logopedie, jehož garantem bude prof. PhDr. Marie Vítková, CSc. Program Speciální andragogika, který se na základě připravovaných akreditací stane jednou ze specializací navazujícího magisterského programu Speciální pedagogika, je v současné době garantován doc. PhDr. Karlem Pančochou, Ph.D.

Personální složení Katedry speciální pedagogiky PdF a Institutu výzkumu inkluzivního vzdělávání PdF je následující:

profesoři	docenti	odborní asistenti	asistenti	výzkumní pracovníci	administrativní pracovníci
3	6	21	3	3	4

Na pracovišti Katedry sociální pedagogiky jsou obory bakalářského studia Sociální pedagogika, Sociální pedagogika a volný čas, navazující magisterská studia Sociální pedagogika, Sociální pedagogika a volný čas a doktorské obory Sociální pedagogika a Sociální pedagogika (angl.) garantovány doc. PhDr. Jiřím Němcem, Ph.D. Obor Sociálně pedagogické asistentství garantuje doc. Mgr. Radim Šíp, Ph.D., a obor Vychovatelství doc. PhDr. Stanislavem Střelcem, CSc. V souladu s přijatými standardy pro garanta oborů se připravuje restrukturalizace garantství.

Personální složení Katedry sociální pedagogiky PdF je následující:

profesoři	docenti	odborní asistenti	asistenti	výzkumní pracovníci	administrativní pracovníci
0	3	8	1	0	1

Ústav pedagogických věd FF disponuje dvěma profesory a šesti docenty. Obory doktorského studia Pedagogika a Andragogika garantují prof. PhDr. Milan Pol, CSc., a prof. PhDr. Milada Rabušicová, Dr. Bakalářské (Pedagogika, Sociální pedagogika a poradenství) a magisterské obory (Andragogika, Pedagogika, Sociální pedagogika a poradenství) garantují docenti.

Personální složení Ústavu pedagogických věd FF je následující:

profesoři	docenti	odborní asistenti	asistenti	výzkumní pracovníci	administrativní pracovníci
2	6	5	2	5	2

4. MEZINÁRODNÍ PŮSOBNÍ

B II. 5. Mezinárodní působení vysoké školy mající vztah k dané oblasti vzdělávání, zejména zahraniční mobility studentů a akademických pracovníků, integrace možnosti zahraničních mobilit do studia ve studijních programech, a předpoklady pro uskutečňování těchto činností odpovídají charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

Význam oblasti Neučitelství pedagogiky v kontextu internacionalizace dokládá mezinárodní působení pracovišť, která vzdělávají studenty programů Neučitelství pedagogiky. Pracovníci Katedry speciální pedagogiky PdF MU, Katedry sociální pedagogiky PdF MU, Institutu výzkumu inkluzivního vzdělávání PdF MU a Ústavu pedagogických věd FF MU participují na mezinárodních aktivitách v rámci projektů Erasmus Mundus, Aktion, Erasmus+, Sokrates Erasmus, Tempus, Horizon 2020 a Mobilita i.K.Y Řecko. Mezinárodní kontakt je udržován často prostřednictvím stáží, recipročních přednáškových pobytů na univerzitách, účasti na mezinárodních projektech, pořádání společných konferencí, výměny odborné literatury apod.

Přínos kontaktů se odráží v nabídce studijních pobytů v rámci všech stupňů studia. Možnosti mobilit jsou tak využívány rovněž ze strany studentů (přibližně mezi 20 až 30 studenty oborů PdF v akademickém roce), kteří se účastní různých typů výjezdů, a to v rámci programu Erasmus, Erasmus Mundus, LLP, rozvojových projektů MŠMT či jiných krátkodobých studijních pobytů nebo jiných programů Evropské unie.

Pracoviště Katedry sociální pedagogiky spolupracuje s různými institucemi v zahraničí. Od roku 2006 do roku 2012 to byla intenzivní spolupráce s představiteli provincie Bié v Angole, a to při řešení rozvojového projektu zaměřeného na oblasti vzdělávání a pedagogiky volného času. Součástí projektu byla výstavba sociálně pedagogického centra v Kuitu. Od roku 2011 do současnosti katedra spolupracuje s řadou institucí na Ukrajině. Od roku 2011 do roku 2013 probíhá spolupráce s ministerstvem školství na Krymu, s univerzitami v Simferopolu a v Jaltě a s celou řadou škol a školských zařízení. Aktuálně byl tento typ spolupráce přesunut na Ukrajinu, kde katedra spolupracuje s celou řadou ukrajinských institucí a subjektů.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

Výrazný potenciál pro podporu internacionalizace představuje nabídka studijních programů realizovaných v cizích jazycích. Katedra speciální pedagogiky nabízí bakalářský i navazující magisterský studijní program v anglickém jazyce, který je určen především zahraničním studentům. Úkolem PdF nadále zůstává snaha o zvýšení počtu zahraničních studentů a o probuzení zájmu o programy vyučované v cizím jazyce (v roce 2016 absolvoval studium speciální pedagogiky v anglickém jazyce pouze jeden student). Patrný je ovšem zájem o studium speciální pedagogiky realizované v cizích jazycích v rámci doktorského studijního programu – v posledních třech letech absolvovali čtyři studenti doktorského studijního programu Speciální pedagogika v jazyce anglickém a dva studenti v jazyce německém. Ústav pedagogických věd FF nabízí v anglickém jazyce obory Andragogika a Pedagogika, ve kterých studuje pět zahraničních studentů.

PdF a FF realizují průběžně v oblasti Neučitelská pedagogika řadu projektů podporujících mezinárodní a internacionalizační aktivity.

Ústav pedagogických věd aktuálně realizuje dva projekty přímo zaměřené na rozvoj vzdělávacích programů v anglickém jazyce. Oba tyto programy aktuálně zakládají možnost získání double degree titulu. Jedná se o projekt *European Joint Doctorate in Teacher Education* (Horizon 2020 / MSCA Marie Skłodowska-Curie Actions / Excellent Science) a projekt *European Studies and Research in Adult Learning and Education* (LLP Erasmus / Multilaterální projekty). Oba projekty zahrnují široké konsorcium partnerů. Klíčovými partnery jsou v prvním případě Leopold-Franzens-Universität Innsbruck, v druhém případě Università degli Studi di Firenze.

Katedra speciální pedagogiky a Institut výzkumu inkluzivního vzdělávání dlouhodobě spolupracují mimo jiné se Státním seminářem pro didaktiku a další vzdělávání učitelů ve Stuttgartu (*Staatliches Seminar für Didaktik und Lehrerbildung*) a s ministerstvem školství ve spolkové zemi Baden-Württemberg. Katedra a institut dále formou přípravy konferencí s mezinárodní účastí významných zahraničních akademických pracovníků, formou studijních pobytů, aktivní účasti na kongresech, tvorbou odborných publikací a konzultací dizertačních prací spolupracují s těmito pracovišti: University of Northampton v Anglii, Ludwig-Maximilians-Universität München (prof. Anette Leonhardt), Universität Reutlingen (Fakultät für Sonderpädagogik der Pädagogischen Hochschule Ludwigsburg, prof. Ursula Stinkes), Pädagogisches Fachseminar Karlsruhe (Kurt Gredel), Staatliche Schule für Sehbehinderte Waldkirch (Bernd Herrlich), Universität Wien (Sonder- und Heilpädagogik am Institut für Erziehungswissenschaften der Universität Wien, prof. Gottfried Biewer), Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (prof. Władysław Dykcik), Univerzita Komenského v Bratislavě (prof. Alica Vančová, doc. Terézia Harčáriková, prof. Zsolt Cséfalvai).

V oblasti vědy a výzkumu je významná spolupráce s polskými, ale především s rakouskými institucemi. Nejvýznamnějšími partnery jsou University of Minnesota, Katholisch-Theologische Fakultät Universität Wien, Kirchliche Pädagogische Hochschule Wien/Krems, Instytut Pedagogiki Uniwersytet Wrocławski, Kyjevskij nacionalnyj universitet im. Tarase Ševčenka, Ministerstvo školství a vědy Ukrajiny, ukrajinský Institut pro analýzu ve vzdělávání. Členové zmíněné katedry v současné době prohlubují spolupráci s institucemi: University of Minnesota (USA), University College Lillebaelt (Dánsko), European personal construct association (EPCA).

5. SPOLUPRÁCE S PRAXÍ

B II. 6. Spolupráce s praxí odpovídá charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

V oblasti Neučitelská pedagogika je spolupráce s praxí přirozeně zastoupena mimo jiné na bázi společných projektů, při společné realizaci odborných a osvětových aktivit (semináře, konference) a v neposlední řadě při samotné realizaci vzdělávacích aktivit včetně studentských stáží. Profil této spolupráce se u jednotlivých oborů liší podle oborového zaměření.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

Dlouhodobá přímá spolupráce s experty z praxe vstupujícími do výuky

Vzhledem k charakteru vzdělávací oblasti Neučitelská pedagogika je výuka zajišťována rovněž ve spolupráci s odborníky z praxe. Zajištěn je pravidelný kontakt a mnoho úrovní spolupráce s organizacemi a institucemi angažovanými v předmětných oblastech, včetně organizací, v nichž jsou realizovány studentské praxe a stáže. Jedná se o participaci expertů z organizací působících v problematice speciálních potřeb a výchovy a vzdělávání žáků s různými formami znevýhodnění (např. Somatopedická společnost, Liga za práva vozíčkářů, Psychopedická společnost, Asociace logopedů ve školství, Asociace klinických logopedů, AGAPO, o.p.s., Komora sociálních podniků a společensky odpovědných organizací, Liga lidských práv, NaZemi, Sdružení Práh, řada konkrétních škol a zařízení sociálních služeb apod.) a dále jde o participaci expertů z organizací působících v oblasti vzdělávání dospělých (Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR, Rada pro rozvoj lidských zdrojů Jihomoravského kraje, Regionální poradenské a vzdělávací centrum Akademie J. A. Komenského, Age Management, People Management Forum a další) a organizací věnujících se dětem a dospívajícím (SVC Lužánky a další).

Společné projekty

Významné propojení s praxí přináší projekt *Kvalitní inkluzivní vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na základních a středních školách* (Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání, Implementace Akčního plánu inkluzivního vzdělávání, CZ.02.3.62/0.0./0.0/16) pod vedením prof. PhDr. Marie Vítkové, Ph.D., v rámci kterého budou připravovány výzkumné týmy složené z pracovníků jednotlivých kateder a praktikujících pedagogů. Ve spolupráci s konkrétními školami a zařízeními budou analyzovány přístupy vedoucí k úspěšnému společnému vzdělávání, které mohou být posléze reflektovány v kontextu přípravy budoucích absolventů vzdělávací oblasti Neučitelská pedagogika.

Katedra speciální pedagogiky využívá prostor tematicky upravených učeben určených pro výuku specializací i pro prakticky zaměřené semináře (např. logopedie, surdopedie, oftalmopedie, somatopedie, snoezelen apod.), v nichž se ve spolupráci s odborníky intervenujícími v praxi studenti v průběhu studia učí využívat speciálněpedagogické nástroje a postupy pro daný okruh osob s postižením. V současné době jsou v návaznosti na projekt *Strategické investice Masarykovy univerzity do vzdělávání* (SIMU+, CZ.02.2.67/0.0/0.0/16_016/0002416) pořizovány pomůcky a

přístroje aplikované ve speciálněpedagogické praxi. Akademičtí pracovníci budou v jejich používání proškoleni prostřednictvím tematických kurzů. Cílem je vybavit pracoviště odpovídajícími technickými pomůckami, které umožní simulaci práce a podpory u osob s různým druhem postižení přímo ve výuce a které také umožní posílení praktické přípravy studentů se zřetelem ke specifickým oblastem a možnému využití simulačních pomůcek a praktického zacházení s nimi již v průběhu pregraduální přípravy.

Dalším příkladem projektové spolupráce je podíl FF na sérii aktivit věnovaných age managementu, mimo jiné v rámci projektů financovaných z operačních programů *Strategie Age Managementu v České republice* (CZ.1.04/5.1.01/51.00079) a *Implementace age managementu v České republice* (CZ.1.04/5.1.01/B2.00012) a ve spolupráci s Asociací institucí vzdělávání dospělých ČR, Úřadem práce Brno-město a dalšími partnery včetně zahraničních (Finnish Institute of Occupational Health ve Finsku, Blik op Werk v Nizozemí). Cílem těchto projektů bylo přenesení inovativních nástrojů k řešení problematiky cílové skupiny osob ve věku 50 a více let na trhu práce a aplikace principů age managementu v České republice.

Studenti Katedry sociální pedagogiky mají možnost realizovat praxi v Brně a okolí a současně také v místě bydliště. V době realizace rozvojového projektu v Angole v letech 2006–2012 se vybraní studenti mohli zúčastnit realizace tohoto projektu (*Sociálně pedagogické centrum v Angole, v provincii Bié, 5/2009/07*), přičemž se jednalo především o sociálně pedagogickou praxi a výuku. Této možnosti využilo 23 studentů a doktorandů MU. Další významný projekt *Tvorba a inovace vzdělávacích programů a profesních praxí* (CZ.1.07/2.2.00/28.0040) otevřel možnost užší spolupráce se školami, kde se vytvářelo know-how pro práci sociálního pedagoga ve školách. Mezinárodní projekt *Škola, kde jsem člověkem* (AKTION, 70p7) prohloubil spolupráci s několika rakouskými a českými školami, které byly lídry v praxi inkluze a jejichž znalosti a dovednosti jsou podstatné pro další rozvoj inkluzivního myšlení v prostředí škol.

Společné vzdělávací a osvětové aktivity

Další cestou spolupráce s organizacemi z praxe jsou společné vzdělávací a osvětové aktivity. Jako ilustraci tohoto druhu spolupráce je možné zmínit seminář *Vzdělávání a výzkum v oblasti kariérového poradenství na vysokých školách* (2015) spolupořádaný FF MU a Centrem Euroguidance při Domu zahraniční spolupráce. Dále je možné zmínit konferenci *Novinky v pedagogické a školní psychologii* (2015) pořádanou FF MU, PdF MU a Asociací školní psychologie ČR a SR a konferenci *Řízení kvality vzdělávání: Cesty k profesionalizaci vedoucích pracovníků škol* (2014) pořádanou FF MU, Národním institutem pro další vzdělávání a MŠMT ČR.

6. SHRnutí

Dosavadní realizaci studijních programů a oborů v oblasti Neučitel'ské pedagogiky na Masarykově univerzitě lze z hlediska kvality vzdělávací činnosti označit za dostatečnou, a to jak na bakalářské, tak na magisterské i doktorské úrovni. Z uskutečněného sebehodnocení vyplývá úplný či podstatný soulad se všemi požadavky na oblast vzdělávání Neučitel'ská pedagogika, které tvoří součást standardů pro institucionální akreditaci podle nařízení vlády č. 274/2016 Sb., o standardech pro akreditace ve vysokém školství.